

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

§. II. Consectarium secundum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

tatem certò cognoscunt; frivolum est, & puerile. Pariter ego dicerem, meliorem esse ebrii, vel delirantis conditionem, quàm hominis temperantis & sapientis; quia hic in multis peccare potest, quæ licèt ille admittat, non peccat. Sic voluntatem Domini sciens, & non faciens, vapulabit multis, & paucis nesciens. Apage igitur plusquàm aniles nugas.

§. II.

Confectarium secundum.

SI verum est, inquis, quod Escobarius dicit, duas Opiniones probabiles oppositas ex æquo securas esse, frustra litigant Theologi, utrùm hoc, vel illud liceat; falluntur enim, qui negant licere. Argutulus videri vis, dùm adeò pueriliter exultas. Sed hæ bullæ facilè diffiantur. Nam primò opiniones æquè probabiles, sunt æquè securæ formaliter; ut nemo negat, nisi fortè quis Jansenii de grege: si verò altera probabilior; sunt qui dicant, pauciores licet, teneri quempiam ad probabiliorem, atque adeò minùs probabilem tutam non esse; igitur non æquè tutam: qui verò illum negant teneri, minùs probabilem tutam esse dicunt; & inter hos aliqui minùs tutam: cùm enim, inquiunt, opinio probabilis, in re morali, sit probaliter tuta, quid mirum, si vel magis, vel minùs probabile sit, tutam esse? At dicendum mihi videtur omnem opinionem verè probabilem certò tutam esse; ita ut hæc sit universalis sententia: certum est, omnem opinionem verè probabilem tutam esse; nisi obstet, ut dixi, aliud præceptum; ac proinde æquè tutam: iminò cum
esse

esse tutam, sit tantum peccatum excludere; peccatum excludi non potest magis vel minus, quod scilicet in indivisibili positum est. Hinc eo ipso, quod aliqua opinio non est tuta, non est verè probabilis; & vicissim. quid sit autem opinio verè probabilis, infra dicam. Theologi ergo frustra non litigant, ut stultè garris: investigant enim, utra duarum sit probabilior; vel utrùm potiùs utraque sit probabilis. aliqui negant, id licere, quod est minus probabile; alii probabile putant, quempiam non teneri ad probabiliorum partem. Verum hi admittere debent non modò probabile esse, verum etiam certum ad quamlibet probabiliorum non teneri; alioqui si tantum probabile esset, *non teneri*, igitur falsum esse potest, *non teneri*: sit igitur falsum: igitur verum erit, *teneri*; igitur peccarent qui sententiam illam minus probabilem sequerentur, nisi fortè ignorantia inculcata intercedat; sed non peccant, ut hi Doctores fatentur: igitur non est verum, *teneri*: igitur certum *non teneri*. Nec obstat exemplum Medici, Judicis, & Sacramentorum Administri, qui rejecta minus probabili, probabiliorum in sua quisque materia præferre tenentur: hæc enim obligatio à singulari præcepto petitur, quo Medicus salutem ægri, Iudex partium juri, Administer denique Sacramenti confectioni consulere tenentur.

Ad id porrò, quod addis, de opinione probabilis speculative tantum, non practice; dico breviter, quod res est: aliquas esse opiniones, quas non est certum, probabiles esse, sed valde incertum; hinc licet speculative loquendo, utcumque probabiles dici possint, scilicet probabiliter; quia tamen maximum periculum est, ne sint improbables, ideò in praxi parum tutas esse constat; & cum verè probabilis tum speculative, tum practice, satis superque tuta sit, sequitur,

sequitur, illas non esse practicè probabiles, licèt aliquid præferant probabilitatis. Si hæc caperes Willem, vel taceres: quod longè consultius esset, vel alia scriberes, quod ut facias, tibi auctor sum, ut scilicet perperam dicta retractes; dabis tamen operam, ut alios auctores consulas, & libros legas, quàm Parochorum Scripta, quæ hic compilasti: idem dico de libro Matthæi Homem, qui cum Theologus non sit, quod ultrò ipse fatetur, immò ne Philosophus quidem, in multis hallucinatus est; & verò non erat, quod in messem alienam falcem mitteret, ne sutor ultra crepidam.

§. III.

Confectarium tertium.

Sed apud Patres, inquis, hujus doctrinae ne vestigium quidem apparet. *

Ita Calvinus Patribus, præsertim Augustino suos errores affingit; ita Jansenius aliique hujus fursuris homines. Quasi verò Patres non supposuerint, humanis actionibus certam & evidentem cognitionem sæpè ac sæpius non prælucere. Pauca sunt, quæ certa fide tenemus; pauca in moralibus certa, si quædam universalia principia excipiam. Equidem certum est, Christianum ad jejunium teneri ex lege Ecclesiastica: infirmum non teneri, certum etiam est: nec etiam eum, qui propter laborem plus cibi postulat: an verò teneatur, qui minùs gravi infirmitate laborat, aut qui minorem operam labori suo impendit, incertum est; ac proinde disputatur, adductis utrimque rationibus probabilibus. Sic malum est, hominem occidere; non tamen malum, vim vi repellere.

* Pag. 83.